

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 520

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 5 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 142 din 14 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	2–5
Decizia nr. 210 din 30 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului	5–8
Decizia nr. 304 din 4 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 cu referire la sintagma „ <i>nu au suferit condamnări penale</i> ” din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor.....	9–15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
514. — Ordin al ministrului comunicațiilor și societății informaționale pentru completarea Ordinului ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 449/2017 privind procedura de acordare, suspendare și retragere a statutului de prestator de servicii de încredere calificat în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 142**

din 14 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Cleopatra Iurchevici în Dosarul nr. 1.217/116/2014 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, care formează obiectul Dosarului nr. 86D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 105D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 164/2014, excepție ridicată de Victoria Lupu, Răzvan Lupu, Elena Sotir, Teodora Daria Balaciu, Constanța Păunescu, Elena Antipa, Eduard Alexandru Antipa, Valina Angelica Neghina, Valeria Tamazlîcaru, Andrei Marian Tamazlîcaru în Dosarul nr. 2978/3/2014* al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției, avocatul Adrian Bobanga din cadrul Baroului București, cu delegație de substituie a avocatului Bogdan Mihail Giurea depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că, la dosar, partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a depus note scrise prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

6. Având în vedere obiectul parțial identic al excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Avocatul autorilor excepției în Dosarul nr. 105D/2016 este de acord cu conexarea cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 105D/2016 la Dosarul nr. 86D/2016, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului autorilor excepției în Dosarul nr. 105D/2016, care invocă renunțarea la soluționarea excepției de neconstituționalitate și, în consecință, solicită respingerea acesteia. În acest sens depune note scrise și înscrisuri privind decesul autoarei excepției Elena Antipa.

8. Reprezentantul Ministerului Public invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale și pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin Încheierea din 24 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.217/116/2014, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Cleopatra Iurchevici cu prilejul soluționării recursului împotriva Sentinței civile nr. 1133 din 3 decembrie 2014, pronunțate de Tribunalul Călărași —

Secția civilă într-o cauză având ca obiect cererea de acordare a unor despăgubiri.

10. Prin Încheierea din 7 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.978/3/2014*, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 164/2014.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Victoria Lupu, Răzvan Lupu, Elena Sotir, Teodora Daria Balaciu, Constanța Păunescu, Elena Antipa, Eduard Alexandru Antipa, Valina Angelica Neghina, Valeria Tamazlîcaru, Andrei Marian Tamazlîcaru într-o cauză având ca obiect pretenții.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii susțin, în esență, că prevederile Legii nr. 164/2014 sunt neconstituționale, deoarece eșalonarea plății unor creanțe asupra statului pentru perioade de timp foarte mari sau incerte aduc atingere dreptului la un proces echitabil, protejat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și dreptului de proprietate. Mai mult decât atât, dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 sunt neconstituționale, deoarece dispun că acest act normativ se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești. Totodată, se creează o situație discriminatorie între persoanele îndreptățite a beneficia de compensațiile bănești, întrucât o parte dintre acestea și-au îndestulat deja patrimoniul, în timp ce alte persoane sunt obligate să mai aștepte cel puțin încă 5 ani pentru a-și vedea realizate drepturile bănești. Cu atât mai mult, se creează o discriminare, având în vedere că pentru perioada de 5 ani, stabilită pentru plata despăgubirilor bănești, prevederile Legii nr. 164/2014 nu instituie o altă reactualizare a sumelor eșalonate.

12. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care reține că situația juridică analizată în prezenta cauză este în curs de formare, iar legiuitorul a optat pentru aplicarea legii noi — Legea nr. 164/2014, care produce efecte doar pentru viitor. De asemenea, instanța judecătorească consideră că sistemul de eșalonare a despăgubirilor instituit de noua lege se încadrează în marja de apreciere a statutului în alegerea soluțiilor economice, în vederea păstrării echilibrului bugetar între venituri și cheltuieli.

13. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** consideră că sunt constituționale prevederile ce reglementează aplicarea Legii nr. 164/2014 și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998 și a Legii nr. 290/2003, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 1.592 din 13 decembrie 2011.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Guvernul** consideră ca excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale. Consideră că dispozițiile legale criticate nu instituie un tratament discriminatoriu, norma fiind aplicabilă tuturor destinatarilor săi, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 164/2014. În raport de dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție, menționează că prevederile legale care fac obiectul prezentei excepții nu reprezintă o încălcare a accesului liber la justiție, deoarece legea prevede posibilitatea persoanei îndreptățite de a se adresa instanței judecătorești atât în cazul în care este nemulțumită de soluția dată, cât și în cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute de lege, iar suspendarea executării silite reprezintă

efectul legal inerent al plății eșalonate, stabilite de legiuitor. Cu privire la problema de drept a plății eșalonate a despăgubirilor, precizează că aceasta a mai fost supusă controlului de constituționalitate exercitat în raport cu critici similare, sens în care invocă Decizia nr. 24 din 17 ianuarie 2012, deciziile nr. 1.534 și nr. 1.535 din 28 noiembrie 2011, Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, Decizia nr. 190 din 2 martie 2010, Decizia nr. 712 din 25 mai 2010. Reține că măsurile reglementate au un caracter pozitiv, în sensul că Guvernul recunoaște obligația de plată a autorității statale și se obligă la plata despăgubirilor, iar modalitatea de executare este impusă de situația de excepție pe care o reprezintă, pe de o parte, proporția deosebit de semnificativă a creanțelor astfel acumulate împotriva statului și, pe de altă parte, stabilitatea economică a statului român.

16. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile Legii nr. 164/2014 sunt constituționale, sens în care reține că reglementarea unor măsuri noi pentru finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003, diferite de cele din actele normative pe care le modifică, nu este de natură să aducă atingere dreptului de proprietate privată. Prin instituirea unei noi proceduri de stabilire și acordare a despăgubirilor, precum și de plată a sumelor reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2014 (măsuri justificate și de contextul economico-financiar cu care se confruntă statul) nu se aduce atingere dreptului de proprietate privată în substanța sa. Pe de altă parte, stabilirea conținutului și a limitelor dreptului de proprietate constituie atributul exclusiv al legiuitorului, care este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție. În realitate, normele legale criticate nu neagă dreptul beneficiarilor la plata despăgubirilor, ci instituie aplicarea unui nou sistem de acordare în anumite termene, care nu apar ca fiind nerezonabile. De asemenea, în Dosarul nr. 105D/2016, Avocatul Poporului reține că normele supuse controlului de constituționalitate nu sunt de natură a aduce atingere principiului egalității în fața legii, prevăzut de art. 16 din Constituție, întrucât se aplică tuturor celor prevăzuți de ipoteza normei după intrarea acesteia în vigoare având domeniul lor propriu de aplicare. Un act normativ nou (în speță, Legea nr. 164/2014) nu face altceva decât să refuze supraviețuirea anumitor dispoziții din legislația anterioară pe care le-a înlăturat din fondul activ legislativ, tocmai pentru a reglementa modul de acțiune în timpul următor intrării acesteia în vigoare. Reține, totodată, că dispozițiile Legii nr. 164/2014 nu îngrădesc dreptul părților interesate de a se adresa justiției pentru valorificarea drepturilor pretinse, dar și a intereselor lor legitime și de a se prevala, în tot cursul litigiului, de toate garanțiile care condiționează, într-o societate democratică, procesul echitabil.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepțiilor de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise ale părții Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, susținerile avocatului autorilor excepției în Dosarul nr. 105D/2016, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014.

20. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prevederile Legii nr. 164/2014 contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 11 alin. (1) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 privind universalitatea, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 44 alin. (1) și (2) privind dreptul de proprietate privată și art. 78 privind intrarea în vigoare a legii. De asemenea sunt invocate dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la un proces echitabil, precum și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, privind dreptul la respectarea bunurilor.

21. Referitor la cererea de renunțare la excepția de neconstituționalitate formulată în Dosarul nr. 105D/2016, Curtea reține că aceasta nu poate fi primită, având în vedere dispozițiile art. 55 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căreia „Curtea Constituțională, *legal sesizată, procedează la examinarea constituționalității, nefiind aplicabile dispozițiile Codului de procedură civilă referitoare la suspendarea, întreruperea sau stingerea procesului*”. Excepția de neconstituționalitate este o excepție de ordine publică, iar soluționarea acesteia este de interes general. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate nu rămâne la dispoziția părții care a invocat-o, cu consecința că aceasta nu poate renunța la soluționarea excepției.

22. În continuare, examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile Legii nr. 164/2014, în ansamblul lor, au mai format obiect al controlului de constituționalitate exercitat prin prisma unor critici similare, iar prin mai multe decizii, spre exemplu, deciziile nr. 173 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 378 din 17 mai 2016, și nr. 248 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din 30 august 2016, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiate, excepțiile de neconstituționalitate.

23. Astfel, Curtea a statuat că, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, dispozițiile Legii nr. 164/2014 nu încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) care consacra principiul neretroactivității legii civile. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că, în aceste cazuri, legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare. Curtea a mai constatat că ipoteza avută în vedere de dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate

fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea a observat că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014. Prin urmare, dispozițiile art. 78 din Constituție nu sunt încălcate.

24. Referitor la invocarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că, prin succesiunea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective. Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

25. De asemenea, prin Decizia nr. 855 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 4 martie 2016, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația anterioară ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului actual, în considerarea prevederilor art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit căreia conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege. Totodată, prevederile art. 1 cuprinse în Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reglementând dreptul persoanelor fizice și juridice la respectarea bunurilor, lasă în competența statelor semnatare ale Convenției adoptarea măsurilor legislative concrete și a procedurii de urmat, necesare în vederea acordării de despăgubiri (a se vedea, spre exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 202 din 18 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 19 iunie 2013). Curtea a constatat că, prin prevederile de lege criticate, statul nu contestă existența unui bun în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate și nu refuză punerea în aplicare a acestora.

26. În ceea ce privește critica eșalonării plății despăgubirilor pe o perioadă de 5 ani, Curtea a reținut că mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015).

27. Referitor la constituționalitatea eșalonării plății unor sume datorate de stat, Curtea a statuat că executarea eșalonată a unor titluri executorii ce au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Executarea *uno ictu* constituie o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura. Prin urmare, Curtea a constatat că eșalonarea pe o perioadă de 5 ani a plății sumelor reprezentând despăgubiri, fiind o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității, urmărește principiile stabilite în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel încât nu se poate considera că prin această măsură statul afectează esența dreptului de proprietate

privată al beneficiarilor de despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003. Aceasta cu atât mai mult cu cât statul, prin caracterul său social — valoare constituțională instituită de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală — are obligația de a imprima acțiunilor sale cu caracter economic un conținut just proporționat, astfel încât să asigure tuturor cetățenilor săi

exercitarea efectivă a tuturor drepturilor și libertăților lor fundamentale.

28. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția pronunțată de instanța de contencios constituțional, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cleopatra Iurchevici în Dosarul nr. 1.217/116/2014 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și de Victoria Lupu, Răzvan Lupu, Elena Sotir, Teodora Daria Balaciu, Constanța Păunescu, Elena Antipa, Eduard Alexandru Antipa, Valina Angelica Neghina, Valeria Tamazlîcaru, Andrei Marian Tamazlîcaru în Dosarul nr. 2.978/3/2014* al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile Legii nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 210

din 30 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Livi Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, excepție ridicată de Societatea Das Construcții — S.R.L. din comuna Dumbrăvița, județul Timiș, în Dosarul nr. 1.949/220/2015 al Judecătoriei Deta și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.139D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

3. Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.187D/2016 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, excepție ridicată de Ioan Ivan în Dosarul nr. 2.010/220/2015 al Judecătoriei Deta.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că autorul excepției de neconstituționalitate a depus la dosar o cerere prin care solicită judecarea cauzei în lipsă, în măsura în care apărătorul ales nu se prezintă.

6. Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor.

7. Reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu conexarea cauzelor.

8. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.187D/2016 la Dosarul nr. 1.139D/2016, care este primul înregistrat.

9. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

10. Prin încheierile din 8 și 15 iunie 2016, pronunțate în dosarele nr. 1.949/220/2015 și nr. 2.010/220/2015, **Judecătoria Deta a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului.**

11. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Das Construcții — S.R.L. din comuna Dumbrăvița, județul Timiș, și de Ioan Ivan, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare, respectiv într-o cauză având ca obiect stabilirea/suplimentarea masei succesoriale în cadrul căreia, printre altele, se solicită pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare.

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prin modalitatea de reglementare a condițiilor de admisibilitate privind acțiunea ce are ca obiect pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic, sub aspectul persoanelor care dețin o promisiune de vânzare-cumpărare încheiată înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 17/2014, se încalcă prevederile art. 53 din Constituție. Sintagma „toate” din cuprinsul art. 5 din Legea nr. 17/2014 este de natură să restrângă sau chiar să anihileze drepturile dobândite în mod valabil și recunoscute în baza legii vechi

pentru persoanele fizice sau juridice care beneficiază de o promisiune de vânzare-cumpărare, autentificate sau neautentificate.

13. În acest sens arată că un antecontract de vânzare-cumpărare încheiat sub imperiul legii vechi, înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 17/2014, a generat anumite efecte juridice și drepturi care trebuie să subziste și sub imperiul legii noi. Or, prin aplicarea condițiilor prevăzute de art. 5 din Legea nr. 17/2014 se ajunge la restrângerea/desființarea drepturilor născute în mod valabil în temeiul acestor antecontracte de vânzare-cumpărare încheiate sub imperiul legii vechi.

14. Exercitarea dreptului de preempțiune reglementat prin lege, în detrimentul promitentului-cumpărător, ar duce la golirea de conținut a dreptului de creanță născut în mod valabil în patrimoniul promitentului-cumpărător ce deține o promisiune de vânzare-cumpărare încheiată anterior intrării în vigoare a Legii nr. 17/2014.

15. În acest context susține că nu mai poate exista nicio executare voluntară, o executare în natură prin pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de contract în condițiile art. 1.669 din Codul civil și nicio executare silită a antecontractului de vânzare-cumpărare prin echivalent. Pe cale de consecință, susține că sintagma „toate” din cuprinsul art. 5 din Legea nr. 17/2014, fără a se excepta situația celor care dețin o promisiune de vânzare-cumpărare anterioară acestei legi, conduce la restrângerea exercițiului dreptului de creanță valabil, restrângere care, în cazul de față, nu îndeplinește condițiile impuse de art. 53 din Constituție cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale.

16. De asemenea se menționează că prin Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014 Curtea Constituțională a analizat prevederile criticate cu privire la încălcarea principiului neretroactivității legii civile și a dreptului de proprietate privată, iar, prin motivele expuse în prezenta cauză, instanța de contencios constituțional poate să revină asupra soluției exprimate prin decizia menționată.

17. **Judecătoria Deta** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014. În acest sens arată că îndeplinirea condițiilor legale pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare, respectiv pentru pronunțarea hotărârii judecătorești care să țină loc de contract, nu poate fi raportată la un moment anterior, reprezentat de acela al încheierii antecontractului de vânzare-cumpărare, având în vedere că acesta din urmă nu este translativ de proprietate, ci la momentul realizării transferului dreptului de proprietate, moment care este supus legii în vigoare, potrivit principiului *tempus regit actum*. Din acest punct de vedere, aplicarea prevederilor legale referitoare la exercitarea dreptului de preempțiune, în vigoare la data realizării transferului dreptului de proprietate, este în concordanță cu principiul activității legii, potrivit căruia orice act normativ acționează cât timp este în vigoare, fiind aplicabil tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice născute după acest moment. Totodată, se arată că dispozițiile art. 5 din Legea nr. 17/2014 nu vizează valabilitatea antecontractului, situație în care este incident, de asemenea, principiul *tempus regit actum*, respectiv condițiile de valabilitate ale antecontractului urmează a fi analizate prin prisma dispozițiilor legale în vigoare la momentul încheierii acestuia.

18. Noile condiții impuse de Legea nr. 17/2014 pot duce la restrângerea exercitării de către promitenții cumpărători a dreptului de creanță izvorât dintr-un antecontract încheiat

anterior intrării în vigoare a acestei legi, însă, aceste măsuri sunt proporționale cu situația care le-a determinat, se aplică în mod nediscriminatoriu și nu aduc atingere existenței dreptului de creanță, intenția legiuitorului fiind justificată prin necesitatea asigurării unei transparențe extinse a vânzării terenurilor situate în extravilan.

19. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

20. **Guvernul** arată că prevederile criticate au mai format obiectul controlului de constituționalitate, sens în care menționează, spre exemplu, Decizia nr. 571 din 15 septembrie 2015 și Decizia nr. 83 din 26 februarie 2015, prin care Curtea a statuat că aplicarea prevederilor legale criticate, în vigoare la data realizării transferului dreptului de proprietate, respectiv la data pronunțării hotărârii judecătorești care să țină loc de act autentic de vânzare, nu echivalează cu încălcarea principiului neretroactivității, ci este în concordanță cu principiul activității legii civile. Astfel, legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi. Totodată, se arată că, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că prevederea legală criticată stabilește atribuțiile de natură procedurală ale instanței de judecată de a verifica, pe lângă îndeplinirea condițiilor de validitate a antecontractului, și condițiile reglementate de art. 3, 4 și 9 din Legea nr. 17/2014, cu modificările și completările ulterioare, după caz. Așadar, de aplicare imediată, în domeniul temporal propriu al Legii nr. 17/2014, cu modificările și completările ulterioare, sunt condițiile necesar a fi întrunite pentru transferul dreptului de proprietate, norma criticată stabilind în sarcina instanței de judecată obligația verificării îndeplinirii acestora la momentul pronunțării hotărârii judecătorești care să țină loc de act autentic.

21. Cu referire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 53 din Constituție arată că, din analiza criticii de neconstituționalitate, reiese că autoarea excepției nu invocă restrângerea unui drept fundamental, astfel că, potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional, spre exemplu, Decizia nr. 134 din 10 martie 2016, aceste dispoziții constituționale nu sunt incidente în cauză. Față de cele prezentate apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

22. **Avocatul Poporului**, în Dosarul nr. 1.187D/2016, arată că prevederile art. 5 din Legea nr. 17/2014 au mai format obiectul controlului de constituționalitate față de critici similare, în numeroase rânduri, și a transmis punctul de vedere în sensul constituționalității acestora, fiind reținut în Decizia nr. 746 din 3 noiembrie 2015, Decizia nr. 334 din 30 aprilie 2015 și Decizia nr. 147 din 17 martie 2016 prin care Curtea Constituțională a stabilit că dispozițiile criticate sunt constituționale.

23. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, notele scrise depuse, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

25. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 5 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 12 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare. În ceea ce privește dispozițiile criticate se observă că acestea sunt cuprinse în art. 5 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, care au următorul cuprins: „(1) *În toate cazurile în care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract de vânzare-cumpărare, acțiunea este admisibilă numai dacă antecontractul este încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare, și ale legislației în materie, precum și dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 3, 4 și 9 din prezenta lege, iar imobilul ce face obiectul antecontractului este înscris la rolul fiscal și în cartea funciară.*”

26. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 53 cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Totodată, având în vedere motivarea autorilor excepției de neconstituționalitate cuprinsă în notele scrise, prin care fac referire la „restrângerea exercițiului dreptului de creanță”, precum și Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, Curtea reține ca temei constituțional și prevederile art. 44 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „*Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.*”

27. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile criticate au mai format obiectul controlului de constituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 38 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 19 martie 2015, Curtea a reținut că scopurile Legii nr. 17/2014 sunt: asigurarea securității alimentare, protejarea intereselor naționale și exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național; stabilirea unor măsuri privind reglementarea vânzării — cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan; comasarea terenurilor agricole în vederea creșterii dimensiunii fermelor agricole și constituirea exploatațiilor viabile economic.

28. Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, în toate cazurile în care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract de vânzare, acțiunea este admisibilă numai dacă antecontractul este încheiat potrivit prevederilor Codului civil și ale legislației în materie, precum și dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 3, 4 și 9 din Legea nr. 17/2014 (privind existența avizelor specifice eliberate de Ministerul Apărării Naționale și de Ministerul Culturii și a avizului final care atestă parcurgerea procedurii de exercitare a dreptului de preempțiune reglementat prin legea specială, eliberat de structurile teritoriale sau de structura centrală din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale), iar imobilul ce face obiectul antecontractului este înscris la rolul fiscal și în cartea

finciară. Totodată, potrivit art. 16 din lege, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 68/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 13 mai 2014, „*Înstrăinarea prin vânzare-cumpărare a terenurilor agricole situate în extravilan fără respectarea dreptului de preempțiune, potrivit art. 4, sau fără obținerea avizelor prevăzute la art. 3 și 9 este interzisă și se sancționează cu nulitatea relativă.*”

29. Prin Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, paragraful 20, Curtea a statuat că beneficiarul unei promisiuni neexecutate de vânzare este titularul unui drept de creanță, corelativ obligației de a vinde asumate de promitent în temeiul antecontractului, iar nu titularul unui drept de proprietate. Transferul acestuia nu s-a realizat în momentul perfectării antecontractului, ci se va realiza în viitor, la momentul încheierii contractului de vânzare, respectiv al pronunțării hotărârii judecătorești care să țină locul acordului de voință nerealizat. Cu alte cuvinte, valabilitatea antecontractului de vânzare este supusă legii în vigoare la data încheierii sale, iar efectul specific al acestuia, referitor la transmiterea în viitor a dreptului de proprietate, respectiv la momentul încheierii contractului de vânzare, este supus legii în vigoare la data încheierii acestui din urmă contract. Așadar, îndeplinirea condițiilor legale pentru încheierea contractului de vânzare, respectiv pentru pronunțarea hotărârii judecătorești care să țină loc de contract, nu poate fi raportată la un moment anterior, reprezentat de acela al încheierii antecontractului de vânzare, având în vedere că acesta din urmă nu este translativ de proprietate, ci la momentul realizării transferului dreptului de proprietate, moment care este supus legii în vigoare, potrivit principiului *tempus regit actum*.

30. Aplicarea prevederilor legale criticate, în ceea ce privește exercitarea dreptului de preempțiune, în vigoare la data realizării transferului dreptului de proprietate, nu echivalează cu încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, ci este în concordanță cu principiul activității legii, potrivit căruia orice act normativ acționează cât timp este în vigoare, fiind aplicabil tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice născute după acest

moment. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, precitată, sau Decizia nr. 287 din 1 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 729 din 12 august 2004).

31. În aceste condiții, în ceea ce privește transferul dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole extravilane, se creează în sarcina vânzătorilor și a cumpărătorilor obligația de a respecta cadrul legal în vigoare la data transferului dreptului de proprietate (a se vedea în acest sens Decizia nr. 38 din 3 februarie 2015, precitată, paragrafele 23 și 24). Ca atare, având în vedere că beneficiarul unei promisiuni neexecutate de vânzare este titularul unui drept de creanță, corelativ obligației de a vinde asumate de promitent în temeiul antecontractului, iar nu titularul unui drept de proprietate, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. De altfel, problema garantării și ocrotirii constituționale a dreptului de proprietate asupra bunului imobil ce face obiectul promisiunii de vânzare nu se poate invoca în favoarea unei persoane care nu este titularul acestui drept, ce ar urma să se nască ulterior (Decizia nr. 36 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 25 martie 2015, și Decizia nr. 1.382 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2012).

32. În final, Curtea observă că dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu este aplicabilă ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată.

33. Față de cele prezentate, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

34. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Das Construcții — S.R.L. din comuna Dumbrăvița, județul Timiș și de Ioan Ivan în Dosarele nr. 1.949/220/2015 și nr. 2.010/220/2015 ale Judecătoriei Deta și constată că dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Deta și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 304

din 4 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 cu referire la sintagma „nu au suferit condamnări penale” din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 32D/2017.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 7 martie 2017, în prezența reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate, doamna Ecaterina Mirea, și cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 21 martie 2017 și, ulterior, pentru aceleași motive, pentru data de 4 și 27 aprilie 2017. La această din urmă dată, Curtea, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, a amânat pronunțarea, în temeiul art. 57 din Legea nr. 47/1992 și art. 56 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea nr. 6/2012, pentru data de 4 mai 2017, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Adresa nr. 105 din 5 ianuarie 2017, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 70 din 5 ianuarie 2017, în temeiul art. 146 lit.d) teza a doua din Constituție și al art. 32 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, **Avocatul Poporului a sesizat direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor.**

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia realizează o privire generală asupra ansamblului reglementărilor referitoare la condițiile de ocupare a funcțiilor și demnităților publice din cadrul celor trei puteri organizate în sistemul democrației constituționale. În acest sens, se arată că, în ceea ce privește puterea legislativă, art. 2 alin. (6) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității

Electorale Permanente, prevede că „nu pot fi alese [...] persoanele cărora li s-a interzis exercitarea dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă”. Din examinarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor se observă că în corpul actului normativ nu se regăesc prevederi care să condiționeze exercitarea mandatului de deputat sau senator de existența unei condamnări penale, în absența unei hotărâri judecătorești prin care să se fi dispus ca pedeapsă complementară pierderea drepturilor electorale. Subliniază că art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 96/2006 reglementează încetarea calității de senator sau deputat doar în caz de „pierdere a drepturilor electorale, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care se dispune pierderea acestor drepturi”.

5. Referitor la puterea executivă, Avocatul Poporului face precizarea că, în legătură cu Președintele, nici Constituția și nici Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României nu reglementează imposibilitatea alegerii în această funcție a unei persoane condamnate penal. Singurele condiționări sunt cele prevăzute de art. 37 din Constituție. În ceea ce privește ocuparea funcției de membru al Guvernului, sunt incidente prevederile art. 2 din Legea nr. 90/2001, criticate în prezenta cauză.

6. În legătură cu puterea judecătorească, Avocatul Poporului observă că admiterea la Institutul Național al Magistraturii este reglementată restrictiv. Astfel, potrivit art. 14 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, poate fi admisă la Institutul Național al Magistraturii persoana care îndeplinește cumulativ o serie de condiții, printre care și aceea de a nu avea antecedente penale sau cazier fiscal. Totodată, potrivit art. 65 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 303/2004, „Judecătorii și procurorii sunt eliberați din funcție în următoarele cazuri: [...] f) condamnarea și amânarea aplicării pedepsei dispuse printr-o hotărâre definitivă”.

7. Se concluzionează în sensul că, din examinarea ansamblului reglementărilor în domeniul ocupării funcțiilor ce presupun exercițiul autorității de stat, se desprind trei aspecte importante: lipsa de coerență legislativă în stabilirea unor criterii de integritate clare, obiective și general valabile pentru ocuparea funcțiilor aparținând celor trei puteri organizate în cadrul democrației constituționale, aspect de natură să aducă atingere principiului echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, precum și prevederilor art. 16 alin. (3) din Constituție referitoare la ocuparea funcțiilor și demnităților publice „în condițiile legii”; lipsa de previzibilitate a sintagmei „nu au suferit condamnări penale” din cuprinsul art. 2 din Legea nr. 90/2001, fapt ce aduce atingere art. 1 alin. (5) din Constituție; și lipsa unui tratament juridic diferențiat aplicabil unor persoane care nu se află în situații analoage, în speță, persoanele condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, pe de o parte, și persoanele condamnate pentru infracțiuni săvârșite din

culpă, pe de altă parte, aspect ce atrage încălcarea art. 16 alin. (1) și art. 53 din Constituție, precum și a art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale, art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, art. 2 pct. 1 și art. 21 pct. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 2 pct. 1, precum și art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

8. Analizând, în continuare, prevederile art. 16 alin. (3) din Constituție referitoare la ocuparea funcțiilor și demnităților publice, se reține că acestea fac trimitere la „condițiile legii”; or, așa cum a arătat, nu există un cadru legislativ unitar care să reglementeze criteriile general valabile pentru ocuparea acestora. Este de necontestat faptul că o persoană care urmează să ocupe o funcție ce implică exercițiul autorității de stat trebuie să îndeplinească anumite cerințe de integritate, legalitate și corectitudine, menite să consolideze încrederea cetățenilor în autoritățile statului, însă cadrul legislativ ce guvernează condițiile de a accede la o funcție trebuie să fie unul coerent, predictibil și unitar, aplicabil tuturor reprezentanților celor trei puteri organizate în cadrul democrației constituționale. Prevederile art. 16 alin. (3) din Constituție consacră dreptul legiuitorului de a stabili condițiile concrete de ocupare și exercitare a unei funcții, însă, în procesul de elaborare a actelor normative, Parlamentul are obligația de a respecta principiile constituționale și de a adopta, în consecință, un sistem legislativ coerent, armonios, coordonat și eficient, care să asigure respectarea principiului constituțional al echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale.

9. Se arată, totodată, că separația puterilor în stat nu înseamnă lipsa unui mecanism de control între puterile statului; dimpotrivă, presupune existența unui control reciproc, precum și realizarea unui echilibru de forțe între acestea. Or, un asemenea echilibru nu poate fi realizat decât prin existența unui sistem coerent, menit să asigure condiții de integritate general valabile în exercitarea funcțiilor aparținând acestor trei puteri. Aceasta cu atât mai mult cu cât, în conformitate cu prevederile actuale ale Constituției, în procesul de desemnare a prim-ministrului și de numire a Guvernului, au un rol esențial atât Președintele României [care, exercitându-și atribuțiile în temeiul art. 85 și art. 103 alin. (1) din Constituție, desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru și numește Guvernul pe baza votului de încredere acordat de Parlament], cât și Parlamentul [care, în aplicarea art. 103 alin. (3) din Constituție, dezbate programul și lista Guvernului în ședință comună și acordă votul de încredere]. În vederea respectării principiului echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, este necesar un cadru normativ care să includă dispoziții comune, menite să asigure o concordanță în ceea ce privește condițiile de integritate pentru exercitarea funcțiilor reprezentanților fiecăreia dintre puteri, cu respectarea drepturilor și a obligațiilor cuprinse în statutele speciale ale acestora. Se invocă în acest sens considerentele Deciziei nr. 799 din 17 iunie 2011, prin care Curtea Constituțională a reținut că principiul echilibrului puterilor în stat, consacrat în art. 1 alin. (4) din Constituție, trebuie aplicat, în egală măsură, în modul de atribuire și de exercitare a competențelor tuturor autorităților publice, inclusiv a celor care fac parte din aceeași putere, dintre cele trei prevăzute de textul menționat. În context, Avocatul Poporului observă că, în legislația internă, chiar în cadrul aceleiași puteri, și anume cea executivă (exercitată potrivit sistemului constituțional românesc de Președinte și de Guvern), există diferențe de tratament juridic în ceea ce privește condițiile de ocupare a acestor demnități și implicit a criteriilor de integritate necesar a fi îndeplinite.

10. În consecință, se apreciază că, pentru îndepărtarea viciului de neconstituționalitate și pentru a da expresie principiului separației și echilibrului puterilor în stat, legiuitorul, în cadrul marjei sale de apreciere, va trebui să reexamineze dispozițiile art. 2 din Legea nr. 90/2001 în sensul identificării unui raport de proporționalitate între condițiile ocupării unei funcții publice și scopul urmărit prin soluția legislativă, și anume exercitarea funcției de membru al Guvernului de către o persoană desemnată să pună în aplicare Programul de guvernare acceptat de Parlament.

11. Din examinarea cadrului legislativ, Avocatul Poporului observă că art. 2 din Legea nr. 90/2001 și, în special, sintagma „*nu au suferit condamnări penale*” încalcă principiul previzibilității, consacrat la nivel constituțional de art. 1 alin. (5). Cu referire la principiul previzibilității, în jurisprudența sa (Decizia nr. 489 din 30 iunie 2016), Curtea a reținut că, potrivit Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, în cadrul soluțiilor legislative adoptate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite (art. 25), iar, dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie, în cadrul dispozițiilor generale sau într-o anexă destinată lexicului respectiv și devine obligatorie pentru actele normative din aceeași materie [art. 37 alin. (2)]. Or, din analiza actelor normative incidente în stabilirea condițiilor pentru ocuparea unei funcții publice sau de autoritate publică, Avocatul Poporului observă că termenii utilizați diferă de la caz la caz, în funcție de actul normativ care reglementează condițiile de ocupare a funcției. În aceste condiții, având în vedere și jurisprudența Curții Constituționale invocată, apreciază că sintagma „*nu au suferit condamnări penale*” din art. 2 al Legii nr. 90/2001 nu întrunește cerințele de previzibilitate, ca o garanție pentru realizarea coerenței legislației naționale în domeniul ocupării unor funcții care implică exercițiul autorității de stat.

12. În continuare, invocând prevederile art. 53, art. 65 și art. 66 din Codul penal, care se referă la pedepsele principale, accesorii și complementare, Avocatul Poporului conchide că sintagma „*nu au suferit condamnări penale*” din art. 2 al Legii nr. 90/2001 poate suporta interpretări diferite, respectiv dacă prevederea legală criticată se aplică pentru orice condamnare penală sau doar pentru cele în care s-a pronunțat o hotărâre judecătorească prin care s-a dispus ca pedeapsă complementară interzicerea dreptului de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, prevăzută de art. 66 lit. b) din Codul penal.

13. **Avocatul Poporului** arată și că prevederile art. 2 din Legea nr. 90/2001 pot fi apreciate ca fiind adoptate în aplicarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (3), însă acest text trebuie interpretat și aplicat în concordanță cu art. 20 din Constituție, sens în care invocă art. 2 pct. 1 și art. 21 pct. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, precum și art. 2 pct. 1 și art. 25 lit. c) din Pactul internațional cu privire la drepturile politice și civile, care stabilesc dreptul și posibilitatea oricărui cetățean de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa, fără discriminări și fără restricții nerezonabile.

14. Astfel, în cazul infracțiunilor săvârșite din culpă, imposibilitatea exercitării funcției de membru al Guvernului apare ca o măsură disproporționată față de scopul legii, cunoscut fiind faptul că infracțiunile din culpă prezintă un grad de pericol social

reduc și nu pot fi apreciate ca fiind de natură să pună sub semnul îndoielii onestitatea, moralitatea și profesionalismul persoanei condamnate. În aceste condiții, trebuie analizat în ce măsură textul art. 2 din Legea nr. 90/2001 corespunde exigențelor impuse de art. 20 din Constituție, raportat la art. 25 lit. c) din Pactul internațional cu privire la drepturile politice și civile, care stabilește dreptul și posibilitatea oricărui cetățean de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa, fără discriminări prevăzute la art. 2 din Pact (inclusiv deosebiri întemeiate pe orice altă împrejurare) și fără restricții nerezonabile. Se arată că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a creat premisele interpretării sintagmei „discriminare întemeiată pe orice altă situație/imprejurare”, care se regăsește și în cuprinsul art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și al art. 1 din Protocolul nr. 12, ca atrăgând obligația statului de a introduce în legislație excepții corespunzătoare de la regula restricționării accesului persoanelor condamnate, la o anumită funcție, astfel încât să fie respectat principiul nondiscriminării, în condițiile impunerii unor restricții rezonabile. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Hotărârea din 6 aprilie 2000, pronunțată în Cauza *Thlimmenos împotriva Greciei*) a consacrat dreptul la diferență de tratament juridic în ocuparea unor funcții sau profesii, între persoanele condamnate pentru diferite infracțiuni. În esență, în cauza amintită, Curtea a stabilit că aplicarea principiului discriminării „în oricare altă situație” include și nondiscriminarea pe motive de cazier judiciar. Curtea a reținut că reclamantul a fost tratat diferit de celelalte persoane care au aplicat pentru acest post din cauza statutului său de persoană condamnată. O astfel de diferență de tratament juridic nu intră, în general, în domeniul de aplicare al art. 14 din Convenție, în măsura în care se referă la accesul la o anumită profesie, având în vedere că dreptul la libertatea profesiei nu este garantat de Convenție. Cu toate acestea, reclamantul nu s-a plâns de distincția pe care normele ce reglementează accesul la profesie o fac între persoanele condamnate și alte persoane (necondamnate). Plângerea acestuia se referă mai degrabă la faptul că, în aplicarea legii în cauză, nu se face distincție între persoanele condamnate pentru infracțiunile comise exclusiv din cauza convingerilor religioase și persoanele condamnate pentru alte infracțiuni. În esență, argumentul reclamantului se poate rezuma la faptul că el a fost tratat ca orice altă persoană condamnată pentru o infracțiune gravă, deși condamnarea sa a rezultat din însăși exercitarea libertății religioase. Dreptul de a nu fi discriminat este încălcat și atunci când statele, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, nu tratează în mod diferit persoanele ale căror situații sunt semnificativ diferite. În aceeași cauză, s-a examinat dacă a existat o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit a se realiza. Cu această ocazie, Curtea a apreciat că, spre deosebire de alte condamnări pentru infracțiuni grave, o condamnare din motive religioase nu poate implica lipsa de onestitate sau de moralitate de natură să submineze capacitatea persoanei condamnate de a exercita această profesie. În aceste condiții, impunerea unei sancțiuni suplimentare reclamantului este disproporționată, rezultând că excluderea reclamantului din profesie nu a urmărit un scop legitim. Ca urmare, Curtea a constatat că nu a existat nicio justificare obiectivă și rezonabilă pentru a trata reclamantul în mod diferit față de alte persoane condamnate pentru o infracțiune gravă. În esență, în această cauză, Curtea a reținut încălcarea principiului nediscriminării motivat de faptul că Statul nu a introdus în legislație excepții corespunzătoare de la regula de restricționare a persoanelor condamnate pentru o infracțiune gravă de la accesul într-o funcție.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) și art. 33 din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

16. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

17. Se învederează că, prin art. 16 alin. (3) din Constituție, legiuitorul constituant a instituit numai două condiții fundamentale pentru ocuparea funcțiilor și demnităților publice, privitoare la cetățenie și domiciliu, care trebuie întrunite cumulativ, lăsând la latitudinea legiuitorului posibilitatea de a reglementa condiții suplimentare pentru ocuparea acestor funcții/demnități. În îndeplinirea acestor competențe constituționale, legiuitorul nu poate avea însă competențe discreționare. Astfel, activitatea de legiferare este circumscrisă normelor constituționale incidente, dispozițiilor tratatelor și convențiilor internaționale la care România este parte, precum și prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Întrucât legiuitorul constituant nu a dispus în mod expres și condiții suplimentare pentru numirea membrilor Guvernului în capitolul dedicat acestei autorități publice (capitolul III al titlului III), legiuitorul ar fi trebuit să se raporteze la situațiile reglementate de Legea fundamentală cu privire la încetarea funcției de membru al Guvernului (art. 106), singurul reper constituțional referitor la această funcție. Se apreciază că, în aceste împrejurări, pentru a dobândi funcția de membru al Guvernului, o persoană ar trebui să îndeplinească aceleași condiții, ca expresie a principiului simetriei juridice.

18. Astfel cum rezultă din art. 106 din Constituție, legiuitorul constituant nu reglementează, printre cazurile de încetare a funcției de membru al Guvernului, existența unei hotărâri de condamnare. Totodată, interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție ce implică exercițiul autorității de stat este reglementată ca pedeapsă complementară, potrivit art. 66 alin. (1) lit. b) din Codul penal, și restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți este permisă, astfel cum prevede art. 53 din Constituție, pentru apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor, desfășurarea instrucției penale, prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav, în condițiile prevăzute de Legea fundamentală.

19. Se mai arată că textul legal criticat încalcă art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la interzicerea discriminării, art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, art. 2 pct. 1 și art. 21 pct. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 2 pct. 1 și art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

20. Se mai arată că, în susținerea tezei potrivit căreia art. 2 din Legea nr. 90/2001 ar fi constituțional, nu se pot aduce prevederile art. 105 alin. (2) din Constituție potrivit căreia „alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică”, deoarece în cauză nu este vorba despre o incompatibilitate. Față de definiția dată acestei din urmă noțiuni în *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, rezultă că incompatibilitatea „implică posibilitatea celui în cauză de a opta pentru una din cele două funcții, poziții sau sarcini”. Din această perspectivă, se observă că, așa cum este formulat, art. 2 din Legea nr. 90/2001 nu oferă persoanei aflate în acea situație dreptul la opțiune.

21. Nu poate fi vorba nici de restrângerea unor drepturi sau libertăți, pentru că ar implica o perioadă de timp determinată în care această restrângere acționează. Pe de altă parte, art. 53

alin. (2) din Constituție tocmai aceasta prevede, și anume faptul că prin restrângere nu se poate aduce atingere existenței dreptului însuși, în caz contrar însemnând „abolirea dreptului respectiv, or art. 2 din Legea nr. 90/2001 abolește acest drept, nu îl restrânge”.

22. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse, concluziile reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10, 29, 32 și 33 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

24. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art. 2 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 2 aprilie 2001. În realitate, excepția de neconstituționalitate, având în vedere motivarea acesteia, vizează art. 2 cu referire la sintagma „*nu au suferit condamnări penale*” din Legea nr. 90/2001, text având următorul cuprins: „*Pot fi membri ai Guvernului persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară, se bucură de exercițiul drepturilor electorale, nu au suferit condamnări penale și nu se găsesc în unul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute în cartea I titlul IV din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare*”.

25. Textele constituționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (4) și (5), referitoare la separația și echilibrul puterilor în stat și principiul legalității, în componenta sa privind calitatea legii, art. 16 alin. (1) și (3) referitoare la egalitatea în drepturi și accesul la funcțiile și demnitățile publice, art. 20 — *Tratatele internaționale privind drepturile omului și art. 53 — Restriângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*. Se invocă, de asemenea, încălcarea prevederilor art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la interzicerea discriminării, ale art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, referitoare la interzicerea generală a discriminării, ale art. 2 pct. 1 și art. 21 pct. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căreia fiecare persoană se poate prevala, fără nicio deosebire, de toate drepturile și de toate libertățile proclamate de Declarație și, respectiv, referitoare la accesul oricărei persoane, în condiții de egalitate, la funcțiile publice, precum și prevederile art. 2 pct. 1 și art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, referitoare la garantarea, fără nicio deosebire, a drepturilor recunoscute de Pact și, respectiv, dreptul și posibilitatea oricărui cetățean, fără nicio discriminare ori restricție nerezonabilă, de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa.

26. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că Avocatul Poporului critică, în esență, lipsa de coerență legislativă în stabilirea unor criterii de integritate clare, obiective și general valabile pentru ocuparea funcțiilor aparținând celor trei puteri organizate în cadrul democrației constituționale, aspect de natură să aducă atingere principiului echilibrului

puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, precum și prevederilor art. 16 alin. (3) din Constituție referitoare la ocuparea funcțiilor și demnităților publice „*în condițiile legii*”; lipsa de previzibilitate a sintagmei „*nu au suferit condamnări penale*” din cuprinsul art. 2 din Legea nr. 90/2001, fapt ce aduce atingere art. 1 alin. (5) din Constituție; și lipsa unui tratament juridic diferențiat aplicabil unor persoane care nu se află în situații anologice, în speță, persoanele condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, pe de o parte, și persoanele condamnate pentru infracțiuni săvârșite din culpă, pe de altă parte, aspect ce atrage, în esență, încălcarea principiului egalității în drepturi.

27. Cu privire la prima critică de neconstituționalitate invocată, Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate realizează o privire comparativă între condițiile necesare a fi întrunite pentru accederea la funcțiile sau demnitățile publice din cadrul celor trei puteri ale statului. În acest sens, se menționează situația deputaților și senatorilor, a Președintelui României și a judecătorilor și procurorilor, subliniindu-se caracterul eterogen al condițiilor care trebuie întrunite pentru dobândirea calităților antereferte. Cu privire la aceste aspecte, Curtea constată că remediarea eventualei lipse de coerență legislativă în stabilirea unor criterii de integritate clare, obiective și general valabile pentru ocuparea funcțiilor aparținând celor trei puteri nu intră în competența sa. Ceea ce se solicită Curții Constituționale este realizarea unei situații centralizatoare a condițiilor de acces în funcțiile sau demnitățile publice și desprinderea unei concluzii care ar rezulta din compararea acestora. Practic, Avocatul Poporului, subsumat acestei susțineri, consideră că fiecare condiție în parte este constituțională, însă din dinamica lor ar rezulta că, datorită caracterului lor eterogen, Curtea ar urma să constate o lipsă de coerență legislativă care s-ar converti, în mod implicit, într-un motiv de neconstituționalitate raportat numai la condiția expres criticată din cuprinsul art. 2 din Legea nr. 90/2001. Or, potrivit art. 79 alin. (1) din Constituție, Consiliul Legislativ, organ consultativ de specialitate al Parlamentului, avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații și ține evidența oficială a legislației României, iar, potrivit art. 2 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.122 din 29 noiembrie 2004, elaborează, din dispoziția Camerei Deputaților sau a Senatului ori din proprie inițiativă, studii pentru sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației și face, pe această bază, propuneri Parlamentului și, după caz, Guvernului. De asemenea, problemele privind coordonarea legislativă revin și autorității legiuitoare [Decizia nr. 249 din 10 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 23 iunie 2005]. Prin urmare, nu ține nici de rolul și nici de competența Curții Constituționale asigurarea coerenței legislative invocate de Avocatul Poporului, revenind astfel Parlamentului și Consiliului Legislativ obligația de a elimina o eventuală lipsă de coerență și de a unifica legislația în materia anterefertă.

28. Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției [art. 142 alin. (1) din Constituție], iar, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sunt neconstituționale prevederile actelor normative de reglementare primară care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției. Prin urmare, Curtea constată că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestuia cu dispozițiile constituționale pretins încălcate, iar nu compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din

această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției. Procedându-se altfel s-ar ajunge, inevitabil, la concluzia că, deși fiecare dintre dispozițiile legale este constituțională, numai coexistența lor ar pune în discuție constituționalitatea uneia dintre ele. Rezultă deci că nu ne aflăm în prezența unei chestiuni de constituționalitate, ci a unei simple contrarietăți între norme legale din același domeniu, coordonarea legislației în vigoare fiind de competența autorității legiuitoare [Decizia nr. 81 din 25 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 8 iulie 1999]. Revine, așadar, Parlamentului sarcina de a realiza o corelare necesară între condițiile de acces în funcția de membru al Guvernului și cea de membru al Parlamentului, având în vedere, pe de o parte, compatibilitatea între cele două funcții publice [art. 71 alin. (2) și art. 105 alin. (1) din Constituție] și, pe de altă parte, exigența ca exponenții celor două puteri ale statului să beneficieze de condiții similare de acces în funcție, evitându-se situația ca, deși compatibile la nivel constituțional, cele două funcții devin incompatibile prin efectul unei legislații infraconstituționale, în sensul că legea impune condiții suplimentare care le face *de jure* incompatibile a fi exercitate simultan.

29. Cu privire la cea de-a doua critică de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta vizează o lipsă de previzibilitate a sintagmei criticate deduse judecății, care rezultă, pe de o parte, din analiza actelor normative incidente în stabilirea condițiilor pentru ocuparea unei funcții sau demnități publice, iar, pe de altă parte, din dispozițiile art. 53, art. 65 și art. 66 din Codul penal și ale art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală. Dacă în privința lipsei de previzibilitate a sintagmei criticate prin prisma analizei actelor normative incidente în stabilirea condițiilor pentru ocuparea unei funcții sau demnități publice sunt valabile cele menționate la paragrafele anterioare, în sensul că ceea ce se solicită Curții Constituționale ține de competența Parlamentului și a Consiliului Legislativ, excedând, așadar, competenței instanței constituționale, în schimb, Curtea constată că evaluarea previzibilității acesteia prin prisma dispozițiilor art. 53, art. 65 și art. 66 din Codul penal și ale art. 396 alin. (2) din Codul de procedură penală reprezintă o problemă de interpretare și aplicare a legii.

30. În acest sens, analizând dispozițiile constituționale referitoare la ocuparea funcțiilor și demnităților publice, Curtea reține că art. 16 alin. (3) din Constituție face trimitere la „*condițiile legii*”, atunci când reglementează dreptul de a ocupa funcții și demnități publice, civile sau militare. Acestei trimiteri generice îi este subsumată inclusiv Legea nr. 90/2001, respectiv dispozițiile art. 2, care reglementează condițiile de numire în funcția de ministru. Cu alte cuvinte, textele legale criticate reprezintă o aplicare în domeniul statutului juridic al membrului Guvernului a prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (3), care permit legiuitorului să determine conținutul și limitele dreptului cetățeanului de a ocupa o funcție publică, având în vedere scopul acestui drept, precum și interesul general care trebuie protejat. Astfel, dispozițiile legale în vigoare instituie interdicția persoanelor condamnate printr-o hotărâre definitivă de a dobândi calitatea de membru al Guvernului.

31. Raportat la aspectele de neconstituționalitate formulate de Avocatul Poporului referitoare la consecințele extrapenale derivate dintr-o hotărâre judecătorească de condamnare, Curtea reține că, în realitate, acestea nu constituie veritabile critici de neconstituționalitate, întrucât își găsesc rezolvarea prin aplicarea art. 4, art. 152 alin. (1) sau art. 165—171 din Codul penal.

32. Astfel, ori de câte ori apreciază oportun, în funcție de materia normată, legiuitorul poate conferi condamnării penale

efecte juridice care excedează sancțiunea penală, reglementând decăderi, interdicții sau incapacități care rezultă din condamnare. Aceste consecințe extrapenale care derivă din condamnare operează în condițiile și termenele stabilite de lege. O astfel de consecință extrapenală o constituie interdicția cu privire la dobândirea calității de membru al Guvernului aplicabilă persoanelor condamnate penal printr-o hotărâre definitivă, consacrată de sintagma „*nu au suferit condamnări penale*” din cuprinsul art. 2 din Legea nr. 90/2001.

33. În ceea ce privește termenele pe durata cărora sunt incidente decăderile, interdicțiile sau incapacitățile, legiuitorul conferă instituției reabilitării — cauză legală și personală de înlăturare a consecințelor condamnării — efecte constând în încetarea decăderilor și interdicțiilor, precum și a incapacităților care rezultă din condamnare [art. 169 alin. (1) din Codul penal]. Cu alte cuvinte, consecințele extrapenale ale condamnării se produc atâta vreme cât nu a intervenit reabilitarea de drept sau judecătorească a persoanei fizice. Reabilitarea judecătorească (facultativă) constituie forma tipică a reabilitării, care se poate obține, la cerere, prin hotărârea instanței de judecată (*ope iudiciis*), în urma verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege, având ca efect înlăturarea consecințelor condamnării. Prin art. 166 alin. (1) din Codul penal se stabilesc condiții cu privire la gravitatea condamnării și termenele după care fostul condamnat poate formula cererea de reabilitare. Dispozițiile art. 167 din Codul penal stabilesc calculul termenului de reabilitare, iar cele ale art. 168, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cererea de reabilitare judecătorească. Potrivit art. 537 din Codul de procedură penală, după rămânerea definitivă a hotărârii de reabilitare, instanța dispune să se facă mențiune despre aceasta pe hotărârea de condamnare, mențiunea având efect tocmai sub aspectul încetării decăderilor, interdicțiilor și incapacităților.

34. Efectele reabilitării se produc pentru viitor. Înlăturarea consecințelor condamnării vizează nu numai materia dreptului penal (spre exemplu, în cazul săvârșirii din nou a unei infracțiuni, nu va fi atrasă starea de recidivă sau persoana va putea să beneficieze, în condițiile legii, de instituția renunțării la aplicarea pedepsei [art. 80 alin. (2) lit. a) din Codul penal] ori a amânării aplicării pedepsei [art. 83 alin. (1) lit. b) din Codul penal] sau a suspendării sub supraveghere a executării pedepsei [art. 91 alin. (1) lit. b)] din Codul penal), ci și consecințele extrapenale care au derivat din condamnare, decăderile, interdicțiile sau incapacitățile încetând odată cu rămânerea definitivă a hotărârii de reabilitare [art. 169 alin. (1) din Codul penal].

35. Consecințele extrapenale care derivă din condamnare și care vizează decăderi, interdicții sau incapacități încetează și prin aplicarea legii penale de dezincriminare. Art. 4 din Codul penal prevede expres că „*legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi*”. Deși norma penală face vorbire despre consecințele penale ale hotărârilor judecătorești, este evident că efectele dezincriminării faptei penale nu pot fi limitate doar la aceste aspecte, ci se aplică și cu privire la consecințele extrapenale ale hotărârilor judecătorești, care sunt în mod direct și inseparabil legate de incidența legii penale. Or, potrivit art. 4 teza întâi din Codul penal, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă, legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, deci, în mod implicit, consecințele extrapenale încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

36. Aceleași consecințe extrapenale sunt înlăturate și în cazul amnistiei postcondamnatorii. Amnistia se realizează prin lege și este o cauză care înlătură răspunderea penală, iar dacă intervine după condamnare, potrivit art. 152 alin. (1) teza a doua din Codul penal, „*ea înlătură și executarea pedepsei pronunțate, precum și celelalte consecințe ale condamnării*”. Cu alte cuvinte, efectele amnistiei postcondamnatorii vizează atât sfera penală, înlăturând executarea pedepsei aplicate sau a restului de pedeapsă, în cazul în care executarea a început, cât și sfera extrapenală, înlăturând toate celelalte consecințe pe care condamnarea le-a produs.

37. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Curtea constată că toate consecințele extrapenale care derivă dintr-o condamnare nu reprezintă altceva decât efecte juridice inerente unei hotărâri judecătorești de condamnare penală pe care legea extrapenală le consacră în domeniul ei specific de incidență. Înlăturarea acestor consecințe extrapenale operează în baza dispozițiilor Codului penal, partea generală. Faptul că legea specială, extrapenală, folosește diferite sintagme precum „*nu au suferit condamnări penale*”, „*persoana nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni*” sau „*nu are antecedente penale*” nu înseamnă că aceasta poate completa/modifica/deroga de la dispozițiile Codului penal, sub aspectul condițiilor și termenelor în care sunt înlăturate consecințele unei condamnări penale. Consecințele juridice ale legii de dezincriminare sau de amnistie sau cele ale unei hotărâri judecătorești de reabilitare, pronunțate în condițiile legii, rămân guvernate de Codul penal, lege care reglementează condițiile în care pot fi înlăturate consecințele juridice penale și extrapenale ale unei hotărâri judecătorești de condamnare. **Prin urmare, apare cu evidență că, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, sintagma „nu au suferit condamnări penale” încetează să mai constituie o interdicție la dobândirea calității de membru al Guvernului în ceea ce privește persoanele care cad sub incidența/sunt beneficiare ale unei legi de dezincriminare sau de amnistie sau care au fost reabilitate printr-o hotărâre judecătorească definitivă, persoane cu privire la care condamnarea penală încetează să mai producă efectele extrapenale prevăzute de lege. Orice altă interpretare dată sintagmei „nu au suferit condamnări penale” din cuprinsul art. 2 din Legea nr. 90/2001 ar fi contrară literei și spiritului Constituției.**

38. Neaplicând dispozițiile Codului penal anterior referite, condiția analizată nu ar cunoaște, în mod obiectiv, niciun remediu de înlăturare prin intermediul unei ficțiuni juridice obiectivate într-o instituție de drept penal material, drept pentru care, din această perspectivă, devine o stare de fapt intangibilă/iremediabilă. Ea ar reprezenta, astfel, o veritabilă *civiliter mortuus* în privința persoanei față de care a fost pronunțată o hotărâre judecătorească de condamnare pentru că va avea efecte absolute și perpetue în privința acesteia, aspect care, la rândul său, ar încălca marja de apreciere de care dispune legiuitorul în temeiul art. 16 alin. (3) din Constituție. Această marjă de apreciere rezultă din trimiterea operată, prin textul art. 16 alin. (3) din Constituție, la posibilitatea legiuitorului de a reglementa accesul la funcțiile și demnitățile publice „*în condițiile legii*”. Astfel de condiționări trebuie să urmărească un scop legitim și ele însele trebuie să fie adecvate, necesare și să mențină un just echilibru între interesele concurente [cele generale ale societății și cele individuale], așadar, să nu aducă atingere substanței dreptului. În schimb, prin aplicarea art. 4,

art. 152 alin. (1) și art. 165—171 din Codul penal, Curtea constată că măsura criticată are un scop legitim, respectiv cerința de moralitate, integritate, probitate și cinste de care trebuie să dea dovadă orice persoană care aspiră la accesul la funcții sau demnități publice; de asemenea, ea este adecvată în sensul că scopul legitim anterior menționat poate fi atins în mod abstract prin condiția impusă de legiuitor, necesară într-o societate democratică, în sensul că acceptanța socială a persoanei care dorește să acceadă la funcția de membru al Guvernului este cu atât mai mare cu cât aceasta a dat dovezi de îndreptare într-un interval temporal extins apreciat ca fiind suficient de către legiuitor, iar prin aplicarea normelor penale de drept substanțial referitoare la consecințele extrapenale ale condamnării, o asemenea condiție este proporțională cu scopul legitim urmărit, fiind o garanție, pe de o parte, a îndreptării persoanei, iar, pe de altă parte, a reintegrării sociale a acesteia. Ruperea acestui echilibru între cele două interese deopotrivă protejate ar constitui o decădere a persoanei vizate din dreptul anterferit ce va opera *ad aeternum*, iar aceasta, ca o consecință a condamnării penale, ar suporta o sancțiune civilă care este în vădită contradicție cu universalitatea drepturilor garantată de art. 15 alin. (1) din Constituție, fiind lipsită de unul dintre drepturile și libertățile fundamentale care sunt garantate în cadrul unui stat de drept, și anume accesul la o funcție/demnitate publică, ceea ce contravine, astfel, art. 1 alin. (3) din Constituție.

39. Având în vedere cele de mai sus, revine Parlamentului, Președintelui României sau Guvernului, după caz, competența de a interpreta textul legal criticat în cadrul raporturilor de drept constituțional aplicabile, în funcție de reglementările de drept penal substanțial anterferite.

40. Cu privire la cea de-a treia critică de neconstituționalitate, Curtea reține că Avocatul Poporului realizează o comparație între persoanele condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție sau din culpă, apreciind că acestora trebuie să li se aplice un tratament juridic diferențiat, sub aspectul accesului la funcțiile și demnitățile publice, în caz contrar încălcându-se art. 16 din Constituție. Analizând critica de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, se solicită realizarea unei diferențieri între cele două categorii de persoane condamnate, aspect care, ținând cont de exigențele de tehnică legislativă și de modul în care este configurată din punct de vedere normativ sintagma criticată, califică o atare critică drept o propunere de *lege ferenda* asupra căreia, însă, Curtea nu are competența de a se pronunța. În acest sens sunt prevederile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului*” [a se vedea și Decizia nr. 548 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 862 din 28 octombrie 2016, paragraful 17].

41. Având în vedere cele de mai sus, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât, pe de o parte, eventualele probleme care țin de realizarea unei coerențe și unități de reglementare în privința condițiilor de acces la funcțiile sau demnitățile publice pot fi corectate numai prin acțiunea Parlamentului, iar, pe de altă parte, aplicarea și interpretarea normei legale criticate, având în vedere sfera sa de aplicare, urmează a fi realizată de către subiectele de drept implicate în procedura de investire a Guvernului sau de numire

a membrilor Guvernului, respectiv Președintele României, Parlamentul și Guvernul.

42. În acest sens, Curtea reține că este dreptul exclusiv al legiuitorului de a interveni și a circumstanța sfera de incidență a decăderilor, interdicțiilor, precum și a incapacităților care rezultă din condamnare. Astfel, în ceea ce privește interdicția dobândirii calității de membru al Guvernului, aplicată persoanelor condamnate penal printr-o hotărâre definitivă, legiuitorul este liber să opteze între instituirea unei interdicții cu caracter general — lipsa oricărei condamnări penale, așa cum este reglementat în prezent, și instituirea unei interdicții speciale, circumscrisă unei sfere limitate de condamnări penale, care să se întemeieze pe criterii precum natura infracțiunilor săvârșite, latura subiectivă, pedeapsa aplicată. Având în vedere aceste argumente, Curtea apreciază că libertatea legiuitorului de a reglementa acest domeniu trebuie să respecte scopul legiferării, acela de a asigura integritatea mandatului miniștrilor, precum și cadrul legislativ în această materie. În consecință, legiuitorul urmează să țină seama și de faptul că interdicțiile trebuie reglementate într-un mod rezonabil și proporțional în raport cu situația care le-a determinat, evitându-se stabilirea în dreptul pozitiv a unor interdicții absolute și perpetue.

43. Nu în ultimul rând, Curtea subliniază importanța principiului constituțional general al comportamentului loial, principiu care derivă din prevederile art. 1 alin. (4) din Constituție și este garantat de alineatul 5 al aceluiași articol constituțional; **în consecință, revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției**, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale [a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din

3 februarie 2012, Decizia nr. 727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, Decizia nr. 260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 30, Decizia nr. 681 din 23 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.000 din 13 decembrie 2016, paragraful 21, sau Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 58]. De asemenea, în același sens, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a subliniat că scopul dispozițiilor constituționale este și acela de a permite buna funcționare a instituțiilor, în baza cooperării loiale dintre acestea [a se vedea Avizul privind compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor Guvernului României cu privire la alte instituții ale statului și Ordonanța de urgență a Guvernului de modificare a Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și Ordonanța de urgență a Guvernului de modificare și completare a Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului în România, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 93-a Sesiune Plenară (Veneția, 14—15 decembrie 2012), paragraful 87]; aceste recomandări sunt reguli cu valoare de principiu și constituie premisele necesare exercițiului oricărei democrații constituționale [a se vedea Decizia nr. 334 din 26 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 407 din 5 iulie 2013, sau Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, paragraful 58].

44. Având în vedere cele anterior expuse, Curtea reiterează caracterul general obligatoriu atât al dispozitivului, cât și al considerentelor deciziilor sale, care se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, și Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 251, sau Decizia nr. 463 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 25 septembrie 2014, paragraful 32 și urm.).

45. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d), ale art. 29 și art. 32-33 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 cu referire la sintagma „*nu au suferit condamnări penale*” din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Avocatului Poporului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

ORDIN

pentru completarea Ordinului ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 449/2017 privind procedura de acordare, suspendare și retragere a statutului de prestator de servicii de încredere calificat în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014

Având în vedere prevederile următoarelor acte normative ce reglementează serviciile de încredere la nivelul Uniunii Europene, ce reprezintă la momentul de față legislația principală:

— Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE, în temeiul art. 4 alin. (1) pct. 65 și 66 și art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 36/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale,

ministrul comunicațiilor și societății informaționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 449/2017 privind procedura de acordare, suspendare și retragere a statutului de prestator de servicii de încredere calificat în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 20 iunie 2017, se completează după cum urmează:

— **După articolul 17 se introduce un nou articol, articolul 17¹, cu următorul cuprins:**

„Art. 17.1 — Prezentul ordin nu se aplică prestării de servicii de încredere care sunt utilizate exclusiv în sisteme închise, potrivit legii.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul comunicațiilor și societății informaționale,
Augustin Jianu

București, 26 iunie 2017.
Nr. 514.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

